

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Korszakok és korszakhatárok az egyetemes történelemben (BTA 2157, BTA 2157L)

Korszakok és korszakhatárok az egyetemes történelemben (PTA 2159, PTA 2159L)

Dr. habil. Gulyás László Szabolcs

Féléves tematika

1. A történelem és történetírás fogalma.
2. A történetírás története és a történetírók időszemlélete.
3. Az időszámításról általában. .
4. Az időmérés
5. A naptárrendszerek.
6. Az idő és a vallások
7. Linearitás és ciklikusság az államok fejlődésében.
8. Történetfilozófia és idő.
9. A felvilágosodás és a történeti korszakok.
10. A történészek és az idő.
11. A korszakalkotás korszakai az egyetemes történetírásban.
12. Korszakhatárok az európai és a magyar történelemben.
13. Esettanulmány I.: a „kitalált középkor”.
14. Esettanulmány II.: A „12. századi reneszánsz”.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

Szóbeli vizsga.

A vizsga nappali tagozaton megbeszélés alapján két zárthelyi dolgozattal kiváltható.

Levelező tagozaton megbeszélés alapján egy beadandó dolgozattal váltható ki a kollokvium.

A vizsgára bocsátás feltétele: -

A kollokvium típusa: szóbeli.

Szóbeli vizsga témakörei:

1. Történetírás az ókorban
2. Történetírás a középkorban és az újkorban
3. A naptárrendszerek története
4. Az idő és időmérés
5. Történelem és vallás
6. Történelem és filozófia
7. A korszakok a történelemben

Az érdemjegy kialakításának módja:

A szóbeli vizsgán nyújtott teljesítmény (vagy a zárthelyi dolgozatok, illetve beadandó dolgozat eredményei).

Irodalom

- Bara Katalin – Csutak Judit: Történetiség: korszak, korszakolás, „nagy történet”. Korunk 17 (2006) 112–118.
- Czoch Gábor: A periodizáció problémái és a francia történetírás. Aetas 25 (2010) 4. sz. 89–96.
- Fernand Braudel: A tér és idő felosztása Európában. Világtörténet. Új folyam 2 (1980) 4. szám, 3–69.
- Frank Tibor: Idő- és térszemlélet az amerikai gondolkodásban. Korall 15–16 (2004) 271–283.
- Gavriel Rosenfeld: Miért a kérdés, hogy „mi lett volna, ha...”. Elmélkedések az alternatív történetírás szerepéről. Aetas 22 (2007) 147–160.
- Hans Blumenberg: A korszakfogalom korszakai. Helikon 40 (2000) 303–324.
- Hegyi Dolores – Kertész István – Németh György – Sarkady János: Görög történelem a kezdetektől Kr. e. 30-ig, Osiris Kiadó, Bp. 2006.
- Jacques Revel: Visszatérés az eseményhez: historiográfiai áttekintés. Korall 5 (2004) 15–16. szám. (2004) 22–37.
- Jean Leduc: A történészek és az idő. Elméletek, problémák, írásmódok. Pozsony, 2006.

- „Kelet-Európa” és a „Balkán”, 1000–1800. Intellektuális-történeti konstrukciók vagy valós történeti régiók? (Kelet-Európa és Balkán Tanulmányok 4.). Szerk. Sashalmi Endre. Pécs, 2007.
- Kövér György: Aetates Aetatum. Aetas 25 (2010) 4. sz. 64–80.
- Kövér György: Korszakolás és korszaktudat. A 19. századi periodizáció kérdései a társadalomtörténetben. In: Uő.: A felhalmozás íve. Társadalom- és gazdaságtörténeti tanulmányok. Bp., 2002.
- Miskolczy Ambrus: Egy történészvita anatómiája. 1790–1830/1848: folytonosság vagy megszakítottság? (avagy „Mit üzent Kossuth Lajos?”) Aetas, 20 (2005) 1-2. sz. 160–212.
- Rubicon 2003/5. szám. Kitalált középkor? és História 2003/2. szám. Kitalált történelem. 20–29.
- Reinhart Koselleck: Elmúlt jövő. A történeti idők szemantikája. Bp., 2003.
- Személyes idő – történeti idő. Szerk. Mayer L. – Tilcsik Gy. (Rendi társadalom – polgári társadalom 17.) Szombathely, 2006.
- Szentpétery Imre: Chronologia. Bp., 1923.
- Tarján Miklós: Az ukrán történelmi gondolkodás a 19. és a 20. században: Konceptió és periodizáció. Kisebbségkutatás 10 (2001) 4. sz. 202–204.
- Tomka Béla: A „befejezetlen 20. század” és a „csonka 20. század”. A jelenkori európai és magyar történelem periodizációjáról. Aetas 25 (2010) 4. sz. 97–106.
- Történetelmélet I–II. Szerk. Gyurgyák János – Kisantal Tamás. Bp., 2006.
- Vita a feudáliskori magyar történet periodizációjáról. Századok 101 (1967) 155–197.

2026.09.02.

Dr. habil. Gulyás László Szabolcs főisk. tanár s. k.